

دیدارهای رئیس‌جمهور با مراجع تقلید در قم
مراجع ضمن تشکر از تلاش‌های دولت در ابعاد مختلف داخلی
و خارجی، بر ضرورت تثبیت نرخ ارز، کاهش تورم
و رسیدگی به افراد کم‌برخوردار تأکید کردند

تقدیر و توصیه

صفحه ۲

صنعتی و تحقیقاتی کشور (دانشگاهها و شرکت‌های دانش‌بنیان) حاصل شده که در سطح کشور به میزان بیش از ۸۵۰۰۰ شغل مستقیم در شبکه همکاران دفاعی ایجاد کرده است.
۱۴- شرکت دانش‌بنیان با حجم همکاری بالغ بر ۲۳ هزار میلیارد تومان همکاری داشتیم و بومی‌سازی مواد، اقلام، قطعات و تجهیزات دفاعی با استفاده از نخبگان سرعت بیشتری گرفته است به طوری که ارزش‌آفرینی بیش از ۵۰۰ میلیارد تومانی با استفاده از توانمندی‌های موجود در کشور در قالب شبکه همکاران اعم از صنایع، دانشگاه‌های کشور و شرکت‌های دانش‌بنیان حاصل شده است.
همه اینها بخشی بسیار کوچک از موفقیت‌های فرزندان ملت است که تلاش شد به صورت موجز اشاره شود.

*وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

پشتیبانی، جنگال و جمع‌آوری سبکی پهبادهای برنامه‌های جدی ما در حوزه پهبادی است.
۱۰- افزایش مداومت و ارتفاع سطح پروازی پهبادهای که الحمدلله در پهبادهای تثبیت شد و این برنده می‌تواند تا ۲۴ ساعت در آسمان حضور داشته باشد.
۱۱- در برابره تنوع و وزن محموله‌های قابل حمل توسط پهبادهای به‌کارگیری هوشمند و نقطه‌زن هم، حنصاهاها جدیدی را ثبت کرده‌ایم.
۱۲- در بخش تولید - که شاخص مهمی برای ارزیابی است - افزایش ۶۴ درصدی تولید انواع موشک‌های بالستیک سوخت جامد، افزایش صددرصدی تولید انواع موشک‌های کروز، افزایش ۴۵ درصدی تولید انواع موشک‌های پدافند هوایی و افزایش ۳۰ درصدی تولید انواع شناورهای تندرو را شاهد بودیم.
۱۳- تامین ۶۰ درصد خدمات و ساخت زیرمجموعه‌های مورد نیاز محصولات تولیدی با استفاده از ظرفیت‌های

ایران دیروز، ایران امروز

۵- در حوزه پدافندی جهت مقابله با اهداف ارتعاع کم و کروز سامانه‌های متعددی مانند درفول، شهید نواب و شهید مجید به فضل الهی به اتمام رسید.
۶- طراحی و تولید موشک‌های کروز هواپایه نصر و قادر (با برد ۲۵ تا ۲۰۰ کیلومتر) و موشک تهاجم زمینی طلائی به برد بیش از ۱۰۰۰ کیلومتر
۷- انجام آزمایشات پروازی جهت تثبیت فناوری ماهواره‌ها در مدار لئو توسط ۲ ماهواره سیمیرغ (ارتفاع مداری ۵۰۰ کیلومتر و ماهواره به وزن ۲۵۰ کیلوگرم) و ترکیبی سوخت جامد - مایع ذوالجناب (ارتفاع مداری ۵۰۰ کیلومتر و ماهواره به وزن ۲۱۰ کیلوگرم)
۸- در حوزه پهبادی برنامه «جهش پهبادی» تعریف شد و به توسعه پهبادهای راهبردی نسل پنجم توجه جدی شده است.
۹- توسعه هوش مصنوعی و توسعه ماموریت‌های

یکی از مصادیق این موفقیت وجود صنعت دفاعی برومند و قدرتمندی است که امروز به فضل پروردگار با تلاش‌های بی‌وقفه فرزندان‌شان در وزارت دفاع، دستاوردهای متعددی در ۲ سال گذشته به دست آمده که بخشی از آن را به ملت شریفمان عرض می‌کنم.
۱- افزایش دقت موشک‌های بالستیک به خطای اصابت کمتر از ۲۵ متر و افزایش برد موشک‌های بالستیک تا ۲۰۰۰ کیلومتر
۲- ایجاد قابلیت دفاع هوایی برای اهداف دورایست با سامانه پدافند هوایی باور ۲۳۷ و ایجاد قابلیت شناسایی، رهگیری و انهدام اهداف دورایست با بالی ۳۰۰ کیلومتر
۳- طراحی و تولید سامانه سلاح پدافند هوایی متحرک یکپارچه صیاد تاکتیکی سامانه‌بر علیه اهداف تا ۱۲۰ کیلومتر
۴- تجهیز شناورها با موشک‌های برد متوسط رعد جهت مقابله با اهداف هواگرد

امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی: امروز جمهوری اسلامی ایران در شرایط خاصی از جهت داخلی و بین‌المللی قرار دارد که کمتر در تحلیل‌ها مورد توجه است. نخست آنکه جمهوری اسلامی ایران پس از گذشت ۴۵ سال از پیروزی انقلاب اسلامی از توانمندی‌های پیشرفته، در کنار تجربه و توان بالای مدیریتی برخوردار شده است و از طرفی در عرصه بین‌المللی دشمنان ما توان و قدرت سابق را ندارند و روز به روز ضعیف‌تر شده‌اند. این به معنای آن است که ما هرچه قدرتمندتر شدیم دشمنان ضعیف‌تر شدند. آنچه رمز موفقیت ملت ما است امید به آینده و باور و ایمان به فرزندان و صبر راهبردی آنان است.

یادداشت

سر لشکر پاسدار محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در پیامی خطاب به امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی دفاعی کشور پس از نبردهای مسلح، فرارسیدن ۳۱ مردادماه روز صنعت دفاعی را تبریک گفت.

خبر

سر لشکر باقری عنوان کرد قدرت‌های نظامی به دنبال دستاوردهای دفاعی ایران

سر لشکر پاسدار محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در پیامی خطاب به امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی دفاعی کشور پس از نبردهای مسلح، فرارسیدن ۳۱ مردادماه روز صنعت دفاعی را تبریک گفت.

بخش‌هایی از متن این پیام به شرح زیر است: انقلاب قدرت‌آفرین و بالندگی و پیشرفت‌های رخ داده در حوزه صنعت دفاعی کشور پس از دوران سیاه و حقارت‌آمیز پهلوی که در باتلاق وابستگی به آمریکا و تحت مدیریت مستشاران غربی بود، امروز به گونه‌ای شکوهمند، اقتدارآمیز، بازدارنده و منطبق بر ارزش‌های انقلابی در سطح جهانی به سوی قله‌های پیشرفت به پیش می‌رود. بحمدالله امروز نیروهای مسلح در زمینه‌های مختلف دفاعی به رغم محدودیت‌ها، تحریم‌ها، بدعهدی‌ها و کارکنی‌های بیگانگان با تکیه بر جوانان نخبه و دانشمندان متعهد و جهادی این مرز و بوم در یک منظومه هماهنگ، با دستیابی به دانش، فناوری و سامانه‌های پیشرفته و سطح بالا به موفقیت‌های تصمیم‌ساز و تعیین‌کننده در میدان واقعیت‌ها دست یافته است. امروز جهان اذعان دارد قدرت دفاعی جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های زمینی، هوایی، فضایی، موشکی، پهبادی و سایبری و... ورود به حوزه هوش مصنوعی صرفاً یک توانمندی ناشی از مهندسی معکوس و شبیه‌سازی نمونه‌های خارجی نیست، بلکه بیانگر خلق آرایه‌های متنوعی است که حتی قدرت‌های نظامی بزرگ جهان به سوی آن اقبال نشان داده‌اند و در پی بهره‌مندی از دستاوردهای آن هستند. اطمینان داریم شکوه و عظمت به‌دست آمده در این عرصه یادآور این حقیقت است که در جغرافیای سیاسی جهان معاصر هیچ قدرت ضعیفی ثبت نمی‌شود و برای تحقق «ایران قوی» و نیل به جایگاه شایسته بین‌المللی در هندسه قدرت و نظم نوین جهانی باید انما به شکوفایی و خلق قدرت در عرصه نظامی و ارتقای توان برای تولید سامانه‌ها، تجهیزات و محصولات بدیع و نوظهور دفاعی و تهاجمی بازدارنده اندیشید. یاد و خاطرهای الهام‌بخش و راهگشای شهیدان والامقام حوزه صنعت دفاعی کشور در سازمان‌های نیروهای مسلح را گرامی می‌داریم و با قدردانی صمیمانه از حماسه‌سازان این عرصه بویژه مدیران و کارکنان پر تلاش، جهادی و ولایت‌مدار، بر ضرورت تداوم ارتقای مولفه‌های قدرت دفاعی و بازدارنده کشور و هم‌افزایی آن‌ها و اجزای نیروهای مسلح بویژه ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و...

ادامه در صفحه ۶

سعودی چالش‌های جدی در حوزه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی خواهند داشت که در صورت عدم توجه به آنها، پروژه ملی‌سازی هويت در عربستان دچار مشکل خواهد شد.

منابع

- 1- A. A. Omar, "Saudi Arabia Veers from Russia with Biggest IMF Downgrade," Bloomberg, July 2023. [Online]. Available: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-07-25/saudi-arabia-veers-from-russia-with-biggest-imf-growth-downgrade#:~:text=Saudi%20Arabia%20Receives%20Steepest%20GDP%20Downgrade%20by%20the%20IMF&text=After%20collecting%20a%20significant%20oil,the%20lows>
- 2- Macro Trends, "Saudi Arabia Population Growth Rate 1950-2023," 2023. [Online]. Available: <https://www.macrotrends.net/countries/SAU/saudi-arabia/population-growth-rate#:~:text=The%20current%20population%20of%20Saudi,a%200.13%25%20decline%20ofom%202020>
- 3- Trading Economics, "Saudi Arabia - Employment to Population Ratio, 15+, Total," Trading Economics, 2023. [Online]. Available: <https://tradingeconomics.com/saudi-arabia/employment-to-population-ratio-15-plus--total-percent-wb-data.html>
- 4- K. Fahim, "Saudi Arabia encouraged foreign workers to leave — and is struggling after so many did," Washington Post, 2020. [Online]. Available: https://www.washingtonpost.com/world/saudi-arabia-encouraged-foreign-workers-to-leave---and-is-struggling-after-so-many-did/2019/02/01/07e34e12-a548-11e8-ad6f-080770dcde2_story.html. [Accessed July 2023].

آیا بن سلمان در ایجاد هويت سعودی موفق خواهد شد؟

کرد. در این بین، مدرنیزه شدن هويت جامعه در عربستان در قالب هويت سعودی می‌تواند به غلبان خوداگاهی سیاسی جامعه منجر شود و زمینه تقابل جامعه با نظم اقتدارگرایانه سیاسی حاکم را فراهم آورد.
یکی دیگر از چالش‌های عربستان در مسیر ایجاد هويت مدرن سعودی به نقش مهم وهابیت در زندگی جامعه عربستان مربوط می‌شود. در حقیقت، دولت‌مداران سعودی نمی‌توانند نفوذ آموزه‌های چند صدساله وهابیت در فرهنگ و زیست جامعه عربستان را انکار کنند، بویژه که بخش قابل توجهی از جامعه عربستان راجعیت سنتی وابسته به وهابیت تشکیل می‌دهند. آنچه مهم است، این است که وهابیت یکی از ارکان زیست اجتماعی- سیاسی در عربستان است. بنابراین، در هر جامعه‌ای که می‌تواند به قیمت شکل‌گیری چالش‌های جدی اجتماعی و سیاسی جدید در جامعه تمام شود. بنابراین چالش‌های محمد بن سلمان برای ایجاد هويت ملی و مدرن سعودی خواهد بود، زیرا با بعدی به‌نظر می‌آید جامعه عربستان که متعلق به بافت سنتی- قبیله‌ای است به گرمی از حاکم شدن هویتی مدرن استقبال کند.
از طرف دیگر، یکی از چالش‌های مهم عربستان برای ایجاد هويت ملی جدید، توسعه اقتصادی است. گفتمان مسلط بر ایجاد هويت ملی جدید در عربستان مبتنی بر ایجاد طرح‌های ملی گرایانه مبتنی بر توسعه اقتصادی است. به‌باور چون لاین، چشم‌انداز ۲۰۳۰ و... نیز در جهت ایجاد هويت مدرن در درون جامعه عربستان بوده است. از طرفی، یکی از مهم‌ترین برنامه‌های اقتصادی عربستان در سال‌های آینده، توسعه‌سازی ساختار اقتصادی وابسته به نفت است. با وجود این، درآمدهای نفتی برای اقتصاد عربستان بسیار مهم است. عربستان برای پیشبرد این طرح‌های ملی گرایانه به پول نیاز دارد و اقتصادش نیز شدت وابسته به نفت است. بسیاری از شواهد نشان

مشخصه‌های اصلی هويت مدرن سعودی از قرار زیر است: اولاً این هويت جدید دینی نبوده و معطوف به مشخصه‌های باستانی (پیش از اسلام) عربستان خواهد بود. همچنین این هويت عربی ناظر بر جنبه انترناسیونالیسم عربی که حزب بعث یا امثال جمال عبدالناصر و صدام به دنبال آن بودند، نخواهد بود و مشخصاً هويت عربی را شامل می‌شود که محدود به جغرافیا و زیست شبه‌جزیره عربستان و مشخصاً معطوف به آل سعود است. ثانیاً ایجاد هويت مدرن در جامعه از بالا به پایین، مستلزم به‌کارگیری ابزارهای غیرمادی و مادی است. به نظر می‌آید مهم‌ترین ابزار ایجاد چنین هویتی در عربستان، اقتصاد و مشخصاً برجسته کردن برنامه‌های تنوع‌سازی اقتصادی در قالب جذب توریست است. در واقع، عربستان سعودی با بازگویی اقتصادی و تمهید شرایط برای حضور حداکثری گردشگر خارجی در داخل به دنبال جلوه دادن این هويت ملی در داخل و خارج خواهد بود. ثالثاً آل سعود و شخص محمد بن سلمان به عنوان معمار این هويت ملی در نظر گرفته شده است، بنابراین در صورت موفقیت پروژه ملی‌سازی هويت سعودی در عربستان و به تبع آن کیش شخصیت شخص محمد بن سلمان، شرایط برای بقای خاندان آل سعود در عربستان و همچنین حفظ مشروعیت وی در داخل فراهم خواهد شد.

نگاه

میلادلطفي: مدتی است عربستان صدر اخبار و رسانه‌ها را به خود اختصاص داده است. به نظر می‌آید این کشور بعد از توافق با ایران با خیالی آسوده به تصویرسازی مثبت از برنامه‌ها و سیاست‌های داخلی و منطقه‌ای خود رو آورده است. پیش از این، عربستان برای تصویرسازی مثبت از برنامه‌های توسعه اقتصادی خود به دلیل تنش با ایران و مسائل حقوق‌بشری و همچنین پرونده یمن با چالش روبه‌رو بود اما به نظر می‌آید با شکل‌گیری فضای آرام بعد از توافق با ایران، فضا برای رخنمایی در اخبار سیاسی، اقتصادی و ورزشی برای عربستان مهیا شده است. آنچه مهم است اینکه تمام تلاش عربستان در سال‌های آینده معطوف به کسب پرستیژ و به تبع آن تصویرسازی مثبت از خود به‌صورت بازیگری فعال در منطقه، حکومتی کارآمد و توانا در حوزه حکمرانی داخلی و کشوری که قادر به تأثیرگذاری بر تحولات بین‌المللی است، خواهد بود. به باور نگارنده این نوشتار، تمام سیاست‌های عربستان در حوزه‌های اقتصادی، گردشگری، بین‌المللی و حتی ورزشی ناظر بر تصویرسازی و بازتعریف جدیدی از هويت ملی در جامعه عربستان است. تجربه‌های تاریخی سال‌های گذشته بخوبی این مسأله را به دولت‌مداران عربستان گوشزد کرده است که یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی عربستان، فقدان هويت مشخص، مستقل و مدرن است. اساساً در عصر مدرن و حاکم بودن نظم وستفالیایی، جامعه‌ای که هويت نداشته باشد، در مقابل چالش‌های بیرونی و در برابر بحران‌های داخلی منفعل خواهد بود زیرا هیچ علقه‌ای به خاک، خون و وطن خود ندارد. بر همین اساس، سعودی‌ها سعی دارند هويت ملی جدیدی را به شهروندان خود معرفی کنند تا بتوانند آنها را طی یک قرارداد اجتماعی - سیاسی جدید زیر لوای خود متحد کنند. به همین منظور دولت‌مداران سعودی در پی ایجاد قرارداد سیاسی - اجتماعی جدیدی با جامعه هستند که تأکید بر هويت سعودی و گذار از هويت دینی (وهایی) مهم‌ترین مشخصه آن خواهد بود. خروجی این قرارداد سیاسی - اجتماعی نیز هويت عربی - سعودی خواهد بود که میل به برتری اقتصادی دارد. در حقیقت،